

“El sobiranisme ja no és tan sols cosa de joves, a CDC”

L'últim llibre del polític Roger Buch, *L'esquerra independentista avui* (Columna), és una guia per a saber les claus d'un moviment que va més enllà d'ERC. Que se n'hagi fet una segona edició demostra que la sobiranització del catalanisme és una realitat.

Al llibre us endinseu en l'independentisme revolucionari i en l'independentisme cívic. Amb quin objectiu?

—Fer una descripció d'allò que hi ha per conèixer millor una part de la societat catalana, que és força important i representativa i que fins ara havia quedat bastant amagada.

—També parleu d'ERC. Veieu el partit en una crisi d'orientació?

—Parlaria més d'una crisi de creixement. Al llibre no valoro l'actual moment d'Esquerra, però té una crisi de creixement perquè no pot pujar sempre. És normal que hi hagi moments en què es mantingui o baixi. Ara s'ha obert un debat a Esquerra que, a diferència

d'unes altres èpoques de l'independentisme en què tot acabava amb escissions i trencadissa, sembla que hi ha una voluntat de debatre l'estratègia d'una manera sana i, per tant, no ho veig com un debilitament.

—Esquerra ha tocat sostre?

—Ha tocat sostre actualment. Un partit no pot créixer al 50% durant tres eleccions seguides. Quan Carod va dir que el 2006 esperaven obtenir un milió de vots després d'aconseguir-ne 600.000 va crear unes expectatives massa altes. El mapa polític català no es basa en grans trencadisses i no és d'esperar que hi hagi un gran creixement de forma contínua.

—Tornem al centre del vostre estudi, l'esquerra independentista (EI). Les

lluites fratricides dels anys vuitanta i els recels posteriors entre les diverses organitzacions n'han impedit la unitat. Creieu que ara hi ha les condicions per aconseguir d'unificar el moviment independentista en una sola sigla?

—Actualment es troben molt dividits orgànicament, però tenen un punt en comú molt important que són les CUP. El front municipal de tot aquest moviment és, ara per ara, la mostra més gran de la unitat, i això és un fet molt positiu que caldrà veure com aprofiten. De portes enfora, és la primera vegada que es visualitza aquest moviment, que la gent en sap l'existència. Era premonitori que podia revolucionar el mapa polític. De moment, però, les CUP són una força municipalista. Però la unitat no és l'únic motiu que impedeix a aquest moviment de créixer perquè als anys vuitanta, per exemple, ERC no existia i, d'una altra banda, situant-se a l'extrema esquerra en una societat com la nostra que es mou en la centralitat, té unes possibilitats de creixement molt limitades.

—Després de parlar amb les diverses organitzacions que configuren l'EI, heu palpat aquesta voluntat d'unitat?

—La unitat a l'EI és una qüestió constant, rellevant, però tothom justifica l'accent o la diferència de la seva organització. La unitat no es pot construir a qualsevol preu. El fet que existeixin Endavant, Maulets o la CAJEI separatament no vol dir que, si s'ajuntessin, aconseguissin diputats. Hi ha moviments extraparlamentaris encara més dividits que l'independentisme.

—Veieu difícil que l'EI pugui tenir un espai electoral significatiu en l'àmbit nacional. No creieu que pugui ser el catalitzador del vot rupturista?

—En la majoria de comarques del Principat i en algunes del País Valencià l'independentisme és hegemònic, és capdavanter en el moviment antisistema. L'EI busca complicitats en els moviments alternatius i ho fa raonablement bé. Casals com ara la Torna, a Gràcia, o Ca Revolta, a València, han aprofitat a l'independentisme sectors antisistema allunyats del catalanisme polític. Les relacions entre l'EI i els moviments socials s'han intensificat a partir de les trobades del Fòrum Social Internacional.

—**En l'àmbit municipal creieu que les CUP poden consolidar un espai electoral?**

—Les CUP tenen encara camp per córrer en l'àmbit municipal, però és difícil que en l'àmbit autonòmic aconseguixin 30.000 vots per a obtenir diputats. No és igual votar la CUP del municipi, on coneixes la meitat de la llista, que votar una llista on no coneixes ningú.

La majoria de llistes que has presentat les CUP han estat molt reeixides, tant si han obtingut regidors com si no. A Martorell o a Sant Cugat no hi tenen representació, però han aconseguit un nombre de vots impressionant pel poc pressupost que tenien. Si continuen així i presenten 30 llistes més, a 15 pobles obtindran regidors.

—**La manca de referents intel·lectuals és una altra de les assignatures pendents de l'EI?**

—Es un moviment molt purista en termes organitzatius i la figura del líder no agrada. Molts dels referents intel·lectuals de l'EI són gent que ja s'ha mort, com ara Manuel de Pedrolo, Maria Mercè Marçal o Ovidi Montllor. O gent que ja no és a primera línia, com Lluís Maria Xirinacs, que tampoc no ha acabat d'encaixar. També hi ha un cert recel dels més joves cap a gent més gran que voldrien fer aquest paper de líders, membres de l'MDT o del PSAN, perquè per a ells formen part del passat. Però, socialment, el moviment no és marginal perquè té un entorn de simpatitzants proper a Esquerra que assisteix als seus actes. Per tant, no és aquell grupuscle d'extrema esquerra marginal que ve de la transició. La diferència radical que ells mostren respecte a ERC, a l'entorn no hi és. Davant d'això, molts dels referents de l'EI són musicals, com en Títot o Obrint Pas.

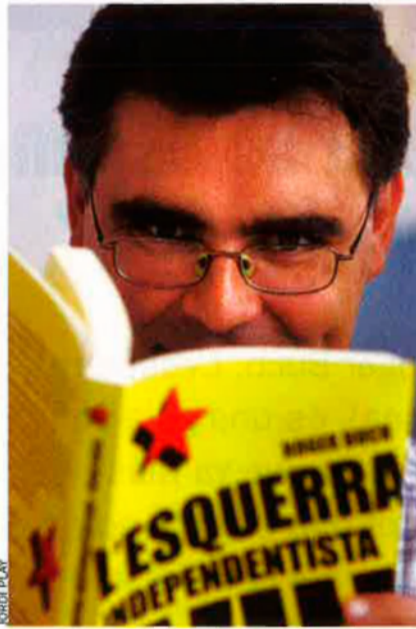
—**Com veieu l'estat de salut de les organitzacions de l'EI?**

—Això va variant. El creixement de la CAJEI (Coordinadora d'Assemblees de Joves de l'Esquerra Independentista) és el que m'ha cridat més l'atenció. També en destacaria la vitalitat dels casals que no es troben encabits en organitzacions i que es mantenen molt forts. Tot aquest moviment té una gran capacitat de ser atractiu per a gent molt jove que no deixa d'incorporar-s'hi. Perd gent adulta, però guanya molts joves, i per això sembla que les principals organitzacions

siguin juvenils. Les CUP trenquen la manca de referents adults a l'EI.

—**Darrerament, la societat civil ha agafat el timó de les reivindicacions nacionals. Podríem dir que mai com fins ara l'independentisme cívic no havia adquirit tant de protagonisme?**

—Sítuo l'independentisme en un moment dolç, però especialment per les expressions més espontànies que mostren una voluntat sobiranista que no s'havien manifestat abans. Un exemple que esmento és la imatge del Camp Nou l'any 1981, quan es va fundar la Crida, amb moltes senyeres i alguna estelada, contraposada amb el partit Catalunya-Euskadi de l'any passat, on tot eren

estelades. En 26 anys la societat ha incorporat un esperit sobiranista que no hi era. Cal que les plataformes que hi ha es consolidin perquè el pòsit hi és.

—**Musicalment també s'ha fet la revolució?**

—És de les coses que més m'han sorprès. M'he hagut de posar al dia i hi he vist una autèntica revolució. El rock català dels noranta, molt més multitudinari que no pas ara, però despolititzat, ha deixat pas a grups desacomplexadament independentistes, com Obrint Pas, scguits per milers de persones. A València es fan concerts de contingut independentista clar i això no passava ara fa uns quants anys. S'ha creat un circuit musical impressionant.

—**Quines conclusions heu tret de la**

radiografia que feu de l'independentisme a les Illes o al País Valencià?

—L'independentisme en aquests llocs és relativament gran, vista la dimensió que hi té el nacionalisme. Cal plantejar-se si s'ha de fer independentisme directament o és necessari el coixí del nacionalisme.

—**La sobiranyització del catalanisme és una altra de les conclusions del llibre. Es va produint un canvi històric?**

—La conversió del nacionalisme en independentisme es veu a tot arreu. Amb el proper canvi generacional la meitat dels catalans podrien ser independentistes. A Convergència, el sobiranisme ja no és tan sols cosa de joves, sinó que arriba als 45 anys.

—**La independència podria arribar, doncs, amb la propera generació?**

—La gent que als anys vuitanta era independentista i ara encara ho és, amb el pas dels anys serà majoria. La qüestió clau és si l'altra meitat que no és independentista serà antiindependentista o, simplement, no serà independentista. Al País Basc els anticossos són molt grans, també per la violència, i a Catalunya no és tan clar que hi hagués una reacció visceral contrària a l'independentisme. Podria ser relativament petita.

—**Per què creix tant l'independentisme?**

—Té un component generacional, però també hi compta la desafecció simbòlica amb Espanya. El moment en què es percep que no hi ha cap voluntat per part d'Espanya de fer un estat plural, les relacions d'adhesió deixen d'existir i aleshores el nacionalisme es converteix en independentisme. Que Espanya no tallés el lligam amb els símbols franquistes fa que la bandera espanyola, per exemple, no s'associï a una idea de progrés. Les pràctiques polítiques del PSOE i del PP, que en cap cas no són inclusives ni federalistes, també hi contribueixen.

—**Es podria arribar a una situació semblant a la d'Escòcia, on l'independentisme era minoritari i ara governa?**

—Sí, fins ara hem descrit un independentisme simbòlic, però ara hi ha una altra part important que defensa el sobiranisme econòmic o judicial. Ja no és tant un independentisme de desafecció, sinó una reacció natural a la submissió.

Alex Milian